

**Återvinnings
industrierna**

Yttrande över betänkandet Mot det hållbara samhället - resurseffektiv avfallshantering (SOU 2012:56)

Återvinningsindustrierna, ÅI, är en branschförening som företräder den privata sektorn inom återvinningsbranschen. Medlemmar omsätter drygt 20 miljarder kronor, har drygt 6000 anställda, 330 anmälning- och tillståndspliktiga anläggningar och hanterar ca 10 miljoner ton avfall. Återvinningsföretagen samlar in och återvinner avfall som används till såväl nya produkter som el, fjärrvärme- och biogasproduktion. Företagen erbjuder även en rad andra tjänster i hela kedjan från design för återvinning till återvunna råvaror.

Sammanfattning av ÅI: synpunkter

De beslut som regering och riksdag fattar baserat på avfallsutredningens förslag kommer att få stor betydelse för många svenska företags konkurrenskraft samt aktörerna på avfalls- och återvinningsmarknaden under lång tid framöver. Det är därför viktigt att besluten baseras på en målbild som visar vägen till ett resurseffektivt samhälle, väl genomarbetade analyser och konsekvensbedömningar. ÅI anser att när det gäller utredningens förslag att kommunalisera insamlingen av tidnings- och förpackningsavfall så saknas helt och hållet dessa analyser och konsekvensbedömningar.

Tiden är förbi då avfallshantering enbart var en renhållningsfråga och en samhällsskyddande verksamhet. Idag är avfallet en resurs, det hanteras på en kommersiell marknad och återvinning är och kommer att bli ett än större nav i omställningen till ett resurseffektivt samhälle.

ÅI anser därför att målbilden måste inkludera följande aspekter

- att politiken måste hjälpa till att förändra attityder i samhället så att avfall primärt ses som en resurs, dvs råvara
- att det inte bara ska vara enkelt utan även lönsamt att göra rätt
- att marknadsförutsättningarna förändras i riktning mot en cirkulär ekonomi, dvs att produkterna designas för återvinning, återbruk och rekonditionering och att avfallet därmed minimeras
- att en effektiv återvinning och återbruk bygger på att det finns incitament i hela insamlings- och återvinningskedjan, dvs att kedjan inte bryts
- att avfallets värde som råvara, dvs materialvärdet, och ägandeformen tydliggörs som en grundförutsättning för utvecklingen mot en cirkulär ekonomi
- att avfallslämnarna får ta ansvar och har valfrihet att välja lösningar
- att regeringens innovationsstrategi appliceras på avfallsområdet med möjligheter för företag att i konkurrens få utveckla lösningar som kan skapa nyföretagande, jobb och exportmöjligheter
- att Sverige ska ta en ledande position år 2020 för utvecklade samarbetsformer mellan offentlig sektor, främst kommunerna, och näringslivet för innovativa lösningar kring avfall och restprodukter som leder till konkurrenskraftiga företag samtidigt som samhällsmålen uppfylls

Det är dags att avfalls- och återvinningsmarknaden, i likhet med andra marknader, får ett mer marknadsanpassat regelverk och öppnas upp för ökad konkurrens. Det behövs marknadsregler som skapar förutsättningar för att erbjuda kundanpassade lösningar, stimulera utvecklingen av nya lösningar, nya företag och att återvinningsområdet ges möjlighet att bli den tillväxtmarknad som regeringen lyfter fram inom bl a innovationsstrategin och miljöteknikexportsatsningen. Konkurrens bör därför finnas i alla led i insamlings- och återvinningskedjan.

Kap 3. En gemensam målbild för avfallshanteringen

ÅI föreslår att den gemensamma målbilden utvecklas så att den lägger plattformen för ett resurseffektivt samhälle. Utredarens målbild är alldeles för snäv och kortsiktig.

Kap 5.2 Införande av förhandsgodkända insamlingsystem, FGI

ÅI tillstyrker förslaget och lämnar förslag till hur det bör vidareutvecklas.

Kap 5.4 Alternativförslaget att producenterna ansvarar för insamling av förpacknings- och tidningsavfall

ÅI tillstyrker förslaget och lämnar förslag till hur det bör vidareutvecklas.

Kap 5.3 Huvudförslaget att kommunerna får ansvar för insamlingen av förpacknings- och tidningsavfall

ÅI avstyrker förslaget.

Kap 5.6 Grovavfall får samlas in och omhändertas av verksamhetsutövare som godkänts av den myndighet regeringen utser

ÅI tillstyrker förslaget.

Kap 6. Verksamheter får ta ansvar för allt sitt avfall, dvs definitionen av hushållsavfall begränsas till att omfatta enbart avfall från bostäder

ÅI tillstyrker förslaget

Kap 4.2 Införande av avfallshierarkin i den svenska lagstiftningen

ÅI tillstyrker förslaget.

Kap 4.5 Tillsätta en utredning att se över möjligheterna att införa ett förbud mot eller skatt på förbränning av vissa utpekade avfallsflöden

ÅI tillstyrker förslaget och föreslår att den bör tillsättas skyndsamt.

Kap 8.3 Nationell myndighet får ansvaret för regelverket kring producentansvaret

ÅI tillstyrker förslaget, men anser att myndigheten bör få ett bredare ansvar för regelverket på avfalls- och återvinningsmarknaden.

Kap 8.3 Tillsynen över tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter enligt 36 §, 42 §, 46 § och 47 § avfallsförordningen övertas av länsstyrelsen

ÅI tillstyrker förslaget.

Kap 8.2 Uppföljning och utveckling av avfallsstatistiken samt insamling in via avfallsrapporter till länsstyrelserna

ÅI tillstyrker förslaget att utveckla och förbättra statistiken, men föreslår att en genomlysning görs för att ta fram ett system för statistikinsamling utifrån de olika uppföljningsbehov som finns.

I de följande kapitlen redovisas mer detaljerade synpunkter och förslag.

Flera av de frågor som hanterats av avfallsutredningen har varit föremål för utredningar och diskussioner under lång tid. De är angeläget att avfalls- och återvinningsmarknaden snarast får tydliga marknadsregler för att kunna fortsätta att utvecklas. Beslut bör kunna fattas relativt omgående om merparten av förslagen. Med utredarens alternativa förslag kan även producentansvaret utvecklas och servicen kring insamling av förpacknings- och tidningsavfall nå ett snabbare genomförande.

En viktig grundförutsättning för detta är att aktörerna på marknaden samarbetar på ett bättre sätt. ÅI vill därför särskilt lyfta fram betydelsen av att kommunernas olika roller tydliggörs. Samhällsplanerings- och myndighetsrollen bör separeras från rollen som utförare av avfallstjänster. Därmed skapas bättre förutsättningar för kommunen att ha dialog med och samarbeta med alla aktörer på marknaden, inte bara med det egna bolaget.